

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

«УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

підготовки бакалавра

спеціальності 071 Облік і оподаткування

освітньо-професійної програми Диджитал-облік та консалтинг

Силабус освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою Диджитал-облік та консалтинг.

Розробник: Локайчук С. М., доцент кафедри історії та культури української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено:

Гарант ОПП Диджитал-облік
та консалтинг

Алла ФАТЕНОК-ТКАЧУК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови,
протокол № 1 від 30.08. 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Богдан С. К.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 071 Облік і оподаткування Диджитал-облік та консалтинг Перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 / 3		Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 1-ий
		Лекції –
		Практичні – 42 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 42 год.
		Консультації – 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

Локайчук Світлана Михайлівна.

Науковий ступінь – кандидат філологічних наук.

Вчене звання – доцент.

Посада – доцент кафедри історії та культури української мови.

Контактна інформація: моб. телефон: [\(067\)7465467](tel:0677465467).

Ел. пошта: lokaychuk.svitlana@eenu.edu.ua

Консультації: понеділок, 15.00–16.00, каб. 304, корпус Н.

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

Електронний курс: *Локайчук С. Українська мова (за професійним спрямуванням).*

URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=536>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Українська мова (за професійним спрямуванням)» належить до циклу загальної підготовки та передбачає формування навичок грамотної професійної комунікації бакалаврів обліку та оподаткування, студіювання особливостей фахової мови, виховання мовної особистості, яка вміє в повному обсязі використовувати набуті знання, уміння й навички для оптимальної мовної поведінки у професійній сфері. Освітній компонент узгоджується із завданням сучасної вищої школи – готувати фахівців нової генерації: професійно кваліфікованих і мовно компетентних, які б досконало володіли українською літературною мовою в повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері й набули навичок комунікативно вмотивованого використання засобів мови, опанували мову конкретної спеціальності, фаху.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає знання програми української мови рівня повної загальної середньої освіти. Освітній компонент суміжний із такими освітніми компонентами, як: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Основи

наукових досліджень та академічної доброчесності», «Групова динаміка та комунікації (тренінг)».

Постреквізити. Вивчення освітнього компонента сприятиме кращому засвоєнню таких освітніх компонентів, як: «Україна в європейському історичному та культурному контекстах», «Правові основи громадянського суспільства», «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі знань», «Менеджмент», «Логіка», «Курсова робота з аналізу господарської діяльності», «Курсова робота з фінансового обліку та оподаткування», «Виробнича практика з фінансового обліку та оподаткування», «Виробнича практика з економіки та безпеки бізнесу», «Переддипломна практика (із написанням кваліфікаційної роботи)», написання кваліфікаційної роботи, складання атестаційного екзамену.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета – формування у майбутніх фахівців спеціальності 071 Облік і оподаткування, за ОПП «Диджитал-облік та консалтинг» професійно зорієнтованих умінь і навичок досконалого володіння державною українською літературною мовою у фаховій сфері.

Основні **завдання** вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: сформувати стійкі навички практичного володіння й використання державної мови в усній та письмовій формі з урахуванням професійної специфіки; удосконалювати навички самоконтролю за дотриманням мовних норм під час спілкування; розвивати вміння і навички оптимальної мовної поведінки у фаховій сфері та прийоми запобігання ризикам комунікації; підвищити риторичну культуру майбутнього фахівця; формувати уміння ефективно презентувати результати свого дослідження, послуговуючись, за потреби, онлайн-інструментами; розвивати вміння оперувати фаховою термінологією; здійснювати редагування текстів наукового та офіційно-ділового стилів.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з освітньо-професійною програмою здобувачі освіти в результаті вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» набудуть таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Структура освітнього компонента (освітня карта)

Назва модуля, теми, завдання для самостійної роботи	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Рекомендовані джерела	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання та контролю	Оцінювання роботи, бали
	ЗК	СК	ПР					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові ознаки мови професійного спілкування								
Тема 1. Державна українська літературна мова у фаховій сфері. Мовне законодавство і мовна політика.	ЗК01 ЗК09 ЗК14	СК11	ПР22	[1-6, 9, 10, 17]	4	практична	Усне опитування, контрольньо-корекційна бесіда	3
					2	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					-	консультація	х	-
Тема 2. Стильові особливості сучасної української літературної мови фахового спрямування. Мовні норми.	ЗК01 ЗК09	СК11	ПР23	[1-6, 11, 16, 17]	4	практична	Усне опитування, контрольньо-корекційна бесіда, тестування	6
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, коментування анормативів	4
					1	консультація	х	-
Тема 3. Мова фахівців із обліку та оподаткування як особливий функційний різновид української літературної мови.	ЗК01 ЗК03 ЗК07	СК11	ПР16 ПР22	[1-6, 10, 11, 15]	2	практична	Усне опитування, контрольньо-корекційна бесіда, навчальна дискусія	3
					4	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Поточний контроль змістового модуля 1					Практичні заняття			12
					Самостійна робота			8
Змістовий модуль 2. Мовно-комунікативні компетенції фахівців із обліку і оподаткування								
Тема 4. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет бакалаврів зі спеціалізації «Диджитал-облік та консалтинг»	ЗК06 ЗК15	СК10	ПР17 ПР23	[1-6, 7, 10, 14, 15, 18]	2	практична	Усне опитування, самоаналіз, тестування	3
					2	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, моделювання комунікативних ситуацій	2
					-	консультація	х	-
Тема 5. Риторика і мистецтво презентації в професійній діяльності фахівців із обліку та оподаткування. Засоби логіко-емоційної виразності публічного виступу	ЗК01 ЗК03 ЗК07	СК11	ПР17 ПР23	[1-6, 8, 12, 14]	8	практична	Усне опитування, робота малих груп, захист презентацій	12
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, підготовка виступу-презентації на тему «Роль особистості в історії економічних наук», взаємооцінювання.	8

					1	консультація	х	-
Тема 6. Вербальні та невербальні засоби ефективного усного спілкування на професійному, науковому і соціальному рівнях	ЗК01 ЗК04	СК10 СК11	ПР16 ПР22	[1-6, 7, 8, 11]	2	практична	Усне опитування, аналіз відеороликів, робота малих груп	3
					2	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, виконання творчих завдань	2
					-	консультація	х	-
					8	практична	Усне опитування, контрольнo-корекційна бесіда	12
Тема 7. Культура писемного мовлення у фаховій комунікації. Мовні кліше офіційно-ділового стилю у професійній документації	ЗК01 ЗК07 ЗК09	СК11	ПР16	[1-6, 9, 10, 11, 18, 19]	8	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, творчі завдання, тренувальні вправи	8
					1	консультація	х	-
					Практичні заняття		30	
Поточний контроль змістового модуля 2					Самостійна робота		20	
					Змістовий модуль 3. Культура наукової мови як інструмент успішної професійної діяльності			
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у фаховому мовленні. Види наукових текстів.	ЗК01 ЗК07 ЗК15	СК10 СК11	ПР 16 ПР 23	[1-6, 9, 10, 18]	6	практична	Усне опитування, контрольнo-корекційна бесіда, презентація огляду наукової літератури,	9
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, оформлення цитувань, покликань, бібліографії	6
					-	консультація	х	-
Тема 9. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Термінологічні словники з економіки, обліку і оподаткування	ЗК01 ЗК15	СК11	ПР16 ПР 23	[1-6, 9, 13, 19]	2	практична	Усне опитування, контрольнo-корекційна бесіда,	3
					2	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 10. Редагування наукових текстів професійного спрямування. Типові мовні конструкції наукового стилю.	ЗК01 ЗК04 ЗК07 ЗК09	СК11	ПР 16	[1-6, 10, 11, 16, 19]	4	практична	Усне опитування, контрольнo-корекційна бесіда, тестування	6
					4	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою, аналіз і редагування тексту	4
					1	консультація	х	-
Поточний контроль змістового модуля 3					Практичні заняття		18	
					Самостійна робота		12	
Загальна кількість балів								100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами курсу й регламентуються методичними рекомендаціями до виконання самостійної роботи, розміщені в Moodle за посиланням: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=3057>

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/qctikb>).

Політика викладача щодо студента ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених освітнім компонентом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Консультації в позааудиторний час відбуваються щопонеділка (15:00–16.00, корп. Н, каб. 304). Готуватися до практичних занять потрібно за виданням: *Локайчук С.М. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 120 с.*

У разі змішаного або дистанційного навчання завдання до практичних занять розміщено в електронному курсі на платформі Moodle ВНУ імені Лесі Українки, зокрема, *Локайчук С. Українська мова (за професійним спрямуванням)*. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=3057>

Під час вивчення освітнього компонента при поточному контролі оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

- за роботу на практичних заняттях;
- за виконання завдань самостійної роботи.

Оцінювання ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою і складається із суми балів за поточний контроль знань (максимум 100 балів). Поточне оцінювання відбувається на кожному практичному занятті (максимальні бали такі: 1 заняття – 1 б., 2 – 4 бали (із них 2 за самостійну роботу), 3–21 – 5 балів (максимум по 3 бали за поточне оцінювання на кожному практичному і по 2 бали за виконання самостійної роботи). Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання): 0% – завдання не виконано; 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні; 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані; 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру; 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/lydxqg>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час поновлення здобувача освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або ОПП.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання,

отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час виконання практичних завдань, індивідуальної самостійної роботи студента, заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки (Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається в строго визначені розкладом терміни. Пропущені з поважних причин теми чи заняття можуть бути відпрацьовані під час консультацій очно або на платформі дистанційного навчання Moodle (URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/>). Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (<http://surl.li/qctikb>). Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю – залік як результат набраних балів за поточне оцінювання протягом семестру.

Питання для поточного оцінювання

1. Державна українська літературна мова у фаховій сфері.
2. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.
3. Професійна мовнокомунікативна компетенція: професіограма фахівця.
4. Комунікативні ознаки культури мови.

5. Типи мовних норм та фахове мовлення.
6. Словники у професійному мовленні. Типи словників.
7. Парадигма мовнетикетних формул у професійному спілкуванні. Академічний мовний етикет. Етикетні ситуації спілкування викладача і студентів.
8. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
9. Види і жанри публічного мовлення.
10. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.
11. Техніка і тактика аргументування. Мовні засоби переконування.
12. Комунікативні вимоги до вербальної і невербальної поведінки під час публічного виступу.
13. Прийоми активізації уваги слухачів.
14. Презентація як різновид публічного мовлення. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації.
15. Функції та види бесід. Співбесіда з роботодавцем.
16. Дискусія. Аргументи pro et contra у професійній дискусії.
17. Ділові перемовини, Мовні формули конфронтаційного та партнерського типів поведінки під час перемовин.
18. «Мозковий штурм» як евристична форма прийняття колективного рішення.
19. Вимоги до тексту ділових паперів. Мовні кліше. Реквізити документів.
20. Документи щодо особового складу.
21. Довідково-інформаційні документи.
22. Етикет службового листування.
23. Наукова комунікація як складник фахової діяльності.
24. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Термін та його ознаки.
25. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія обраного фаху.
26. Особливості наукового тексту.
27. Жанри наукових досліджень.
28. План науково-дослідної роботи. Види планів.
29. Реферат як жанр академічного письма. Види рефератів.
30. Анотування наукових текстів. Ключові слова статті.
31. Основні правила бібліографічного опису. Оформлювання покликань.
32. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до структури наукової статті.
33. Основні вимоги до структури, оформлювання та мовних кліше курсової роботи.
34. Рецензія, відгук. Мовні формули оцінки наукової праці в рецензії.
35. Редагування професійних текстів. Типові мовні конструкції наукового стилю.

VI. Шкала оцінювання знань

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Локайчук С. М. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 120 с.
2. Васенко В., Дубічинський В., Кринець О. Фахова українська мова: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 272 с.
3. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. Київ : Каравела, 2016. 352 с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань для студентів закладів вищої освіти / С. К. Богдан (відп. ред.), Л. В. Голоях, І. П. Левчук, С. М. Локайчук та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 176 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С.М. Луцак, Н.П.Литвиненко, О.Д. Турган та ін. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: ВСВ «Медицина», 2024. 351 с.
6. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

Додаткова

7. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 284 с.
8. Борґ Дж. Мистецтво говорити: таємниці ефективного спілкування. Харків: Фабула, 2021. 304 с.
9. Гінзбург М. Д. Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень: навч. посіб. Київ, ЦУЛ, 2019. 672 с.
10. Культура фахового мовлення : навч. посіб. / за ред. Н. Бабич. Чернівці, 2005. 496 с.
11. Левчук І. П. Основи культури мовлення: особливості, поради, роздуми : навчальний довідник. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 162 с.
12. Локайчук С. Метод сторітелінгу в курсі «Українська мова за професійним спрямуванням». *Пріоритетні напрями сучасної лінгводидактики (до 90-ї річниці з дня народження Лариси Павлівни Рожило)*. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. С. 106–108.
13. Локайчук С. *Термінологічні питання в публікаціях академіка Агатангела Кримського. Лінгвостилістичні студії : наук. журнал*, 2017. Вип. 7. С. 91–100.
14. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ: Знання, 2006. 291 с.
15. Українська мова для іміджу та кар'єри / І. М. Літвінова, Т. В. Котукова. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 160 с.
16. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 256 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYTljxkiAa5vrd0mM/view>
17. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей). Вид. 3-тє, доп. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 332 с.
18. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування : навч. посіб. [6-те вид., випр. і доп.]. Київ: Знання, 2011. 230 с.
19. Шевчук С. В., Лобода Т. М. Українська мова на щодень, на щомить (для державних службовців) : навч. посіб. Київ : Атіка, 2014. 290 с.

Інтернет-ресурси:

1. Електронні словники СловоСвіт. URL: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm
2. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/>
3. Словник. Портал української мови та культури. URL: <http://slovnyk.ua/>
4. Український лінгвістичний портал. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/> Словопедія. URL: <http://slovopedia.org.ua/>

5. Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України. URL: <http://ulif.mon.gov.ua/about>
6. Український правопис. URL: <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYTljxkiAa5vrd0mM/view>
7. OnlineCorrector. URL: <https://onlinecorrector.com.ua/uk/>